

Informatiedriehoek Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag

voor schoolbestuurders en schoolleiders

Een overzicht van het aanbod van School & Veiligheid waarmee scholen kunnen werken aan het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en het handelen bij een vermoeden hiervan.

Deze folder is een overzicht van de **tools, publicaties, werkvormen** en **diensten** die School & Veiligheid aanbiedt om seksueel grensoverschrijdend gedrag op school te voorkomen en te weten hoe om te gaan met (vermoedens van) een incident.

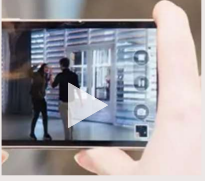

Het aanbod richt zich op po, vo en mbo en is grotendeels gratis.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag kan op school doorlopend vanaf drie kanten worden benaderd.

- ▶ Hoe kan een school zich voorbereiden op een incident van grensoverschrijdend gedrag, of vermoedens daarover? Wat te doen als het echt gebeurt?
- ▶ Om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen kan een school diverse maatregelen nemen, gebaseerd op doorlopend werken aan seksuele integriteit.
- ▶ Aan de basis van een veilige schoolcultuur ligt een integrale aanpak van de sociale veiligheid. Een onderdeel van deze aanpak is het werken aan integrale omgangsvormen.

Een vermoeden van een incident

Omgaan met (vermoedens van) seksueel grensoverschrijdend gedrag op school

	<p>Adviespunt</p> <p>Voor vragen over sociale veiligheid, waaronder seksueel grensoverschrijdend gedrag, is het Adviespunt alle schooldagen van 9:00 tot 16:00 uur anoniem bereikbaar.</p>	<p>www.schoolveiligheid.nl/adviespunt</p>	
	<p>Calamiteitenteam</p> <p>Het calamiteitenteam kan 24/7 worden ingezet bij onrust die de gang van zaken op school ontwricht.</p>	<p>www.schoolveiligheid.nl/adviespunt</p>	
	<p>PUBLICATIE po vo mbo</p> <p>Checklist omgaan met calamiteiten</p> <p>De checklist is een overzicht van de belangrijkste dingen waar je aan moet denken als er sprake is van een calamiteit.</p>	<p>BESTELLEN</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/checklist-omgaan-met-calamiteiten-in-het-onderwijs</p>	
	<p>PUBLICATIE po vo</p> <p>Als een ramp de school treft</p> <p>Deze publicatie bevat handreikingen hoe te handelen bij een ramp of calamiteit op school, de voorbereidingen hierop, suggesties voor een draaiboek, herstel & nazorg en specifieke aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag.</p>	<p>DOWNLOAD OF BESTELLEN</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/als-een-ramp-de-school-treft</p>	
	<p>VIDEOCASUSSEN + WERKMATERIAAL po vo mbo</p> <p>Oefeningen 'Omgaan met een calamiteit op school'</p> <p>Deze oefeningen bestaan uit drie videocasussen met werkmateriaal, ter voorbereiding op noodsituaties. De casussen behandelen een incident met geweld, ongewenste sexting en een verkeerde coming-out situatie.</p>	<p>WEBPAGINA + MATERIAAL</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/oefeningen-omgaan-met-een-calamiteit-op-school</p>	
	<p>INTERACTIEVE PUBLICATIE po vo mbo</p> <p>Zo klein als mogelijk, zo groot als nodig</p> <p>De leidraad geeft bestuurders en schoolleiders uitleg over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag op school en hoe te handelen bij (het vermoeden van) een incident. Het benadrukt het belang van maatregelen die passend zijn voor de situatie.</p>	<p>WEBPAGINA + DOWNLOAD</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/zo-klein-als-mogelijk-zo-groot-als-nodig</p>	
	<p>FOLDER po vo mbo</p> <p>Grenzen aan gedrag</p> <p>De folder 'Grenzen aan gedrag' is een samenvatting van de wettelijke kaders van (seksueel) ontoelaatbaar gedrag van onderwijspersoneel ten opzichte van leerlingen en studenten.</p>	<p>DOWNLOAD</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/wp-content/uploads/2023/08/Grenzen-aan-Gedrag-2023.pdf</p>	
	<p>PUBLICATIE po vo mbo</p> <p>Vertrouwenswerk op school: een effectieve probleemaanpak</p> <p>De leidraad geeft ondersteuning bij het opzetten van effectief vertrouwenswerk. De leidraad behandelt voor zes probleem- en klachtgebieden, waaronder seksueel grensoverschrijdend gedrag, de routes voor leerlingen, ouders en collega's.</p>	<p>DOWNLOAD</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/news/vertrouwenswerk-op-school-een-effectieve-probleemaanpak</p>	
	<p>THEMAPAGINA EN ARTIKELEN po vo mbo</p> <p>'Seksuele grensoverschrijding'</p> <p>Elke themapagina is gespecificeerd voor po, vo en mbo en bevat verdiepingartikelen en relevante producten.</p> <p>Het integrale verhaal van ieder onderdeel is overzichtelijk uitgelegd in een serie tabbladen waarop het thema van diverse kanten wordt belicht.</p> <p>Uitgelichte artikelen: Sexting en ongewenste verspreiding van beelden / Vermoedens van seksueel misbruik / Meldcode Meldplicht / Omgaan met de media bij incidenten / Tussen bagatelliseren en overreageren.</p>	<p>THEMAPAGINA</p> <p>po</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/thema/seksuele-grensoverschrijding-po/#over-de-grens-in-het-po</p> <p>vo</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/thema/seksuele-grensoverschrijding-vo/#over-de-grens-in-het-vo</p> <p>mbo</p> <p>www.schoolveiligheid.nl/thema/seksuele-grensoverschrijding-mbo/#over-de-grens-in-het-mbo</p>	

Werken aan seksuele integriteit

Werken aan seksuele integriteit = seksueel grensoverschrijdend gedrag voorkomen

PREVENTIETOOL
seksueel grensoverschrijdend gedrag

TOOL + WERKMATERIAAL **po vo mbo**

SGG-preventietool

Deze praktische tool helpt schoolleiders om het beleid rond seksueel grensoverschrijdend gedrag te verbeteren. Dit gebeurt in drie stappen:

1. Inzicht krijgen in de praktijk: medewerkers vullen een SGG-scan in.
2. Uitkomsten bespreken en verbeterpunten identificeren.
3. Medewerkers informeren via een schooleigen 'routekaart'.

WEBPAGINA + DOWNLOAD

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/sgg-preventietool

RICHTLIJNEN + HANDOUT **po vo**

Pedagogische wegwijzers naar seksuele integriteit

Deze wegwijzers omvatten acht praktische richtlijnen voor het omgaan met seksualiteit in alledaagse klassensituaties. Ze bieden hulp aan leraren bij het creëren van een open, veilige en seksueel-integere omgeving in de klas en op school. Inclusief handout met een korte samenvatting.

WEBPAGINA'S + DOWNLOAD

www.schoolveiligheid.nl/product/pedagogische-wegwijzers-naar-seksuele-integriteit-handout

VIDEO'S + WERKMATERIAAL **po vo**

De Kijkroute, een professionaliseringstool voor leraren

Werkvorm om het pedagogische vakmanschap te trainen, waarmee leraren in de klas een veilige sfeer kunnen creëren rond relaties, seksualiteit en gender. De tool gaat uit van filmpjes met klassensituaties + vragen, om met collega's te bespreken. Gebaseerd op de 'Pedagogische wegwijzers naar seksuele integriteit'.

DOWNLOAD + AANVRAAG

www.schoolveiligheid.nl/product/kijkroute-po-vo

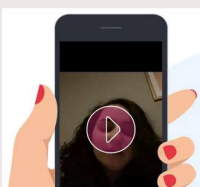
E-LEARNING **po vo**

Gezonde relaties en seksualiteit, een e-learning voor leraren

E-learning met 8 modules om meer grip te krijgen op situaties over relaties en seksualiteit in de klas en op school: lesgeven / een veilige sfeer / omgaan met verschillen / seksuele ontwikkeling / grensoverschrijdend gedrag / vakinhoudelijk / ouders / schoolbreed.

ONLINE TOOL

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/e-learning-voor-leraren-gezonde-relaties-seksualiteit

E-LEARNING **vo**

Zorg op school, een e-learning voor zorgprofessionals

Zorgprofessionals leren door deze e-learning hoe relaties en seksualiteit soms onderdeel zijn van problemen van leerlingen. Hoe ontdek je of er iets speelt rond grensoverschrijding, seksuele oriëntatie, genderidentiteit? Hoe praat je hierover en wat kun je doen?

ONLINE TOOL

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/e-learning-gezonde-relaties-seksualiteit-voor-zorgprofessionals-in-school

PUBLICATIE **po vo mbo**

Interventies gezonde relaties & seksualiteit

Een overzicht van interventies over gezonde relaties en seksualiteit, bedoeld voor leraren en bestuurders om het thema te integreren in schoolbeleid en klas. De interventies zijn gericht op de pijlers van Gezonde School, zoals Educatie, Omgeving, Signaleren en Beleid.

DOWNLOAD

www.schoolveiligheid.nl/interventies-school-gezonde-relaties-seksualiteit

PUBLICATIE **po vo mbo**

Seks op school

Visiedocument voor bestuurders en schoolleiders over het belang van werken aan seksuele integriteit voor een veilig schoolklimaat. Het boekje geeft inzichten en concrete handelingsperspectieven, gebaseerd op onderzoek en wetgeving, ondersteund door verhelderende tekeningen.

DOWNLOAD OF BESTELLEN

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/seks-op-school-visiedocument

THEMAPAGINA EN ARTIKELEN **po vo mbo**

'Omgaan met seksualiteit'

De themapagina 'Omgaan met seksualiteit' vertelt waarom werken aan seksuele integriteit essentieel is voor een veilige school, en hoe dit bijdraagt aan het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Uitgelichte artikelen: Seksueel gedrag van leerlingen in het po / Seksuele integriteit in de lessen lichamelijk opvoeding / Veilig werken aan het thema seksualiteit, gender- en seksuele diversiteit / Gevoelens voor een leerling / Voorleven van seksuele integriteit met het team.

THEMAPAGINA

po
www.schoolveiligheid.nl/thema/omgaan-met-seksualiteit-po/#over-seksualiteit-en-gender-in-het-po

vo
www.schoolveiligheid.nl/thema/omgaan-met-seksualiteit-vo/#over-seksualiteit-en-gender-in-het-vo

mbo
www.schoolveiligheid.nl/thema/omgaan-met-seksualiteit-mbo/#over-seksualiteit-en-gender-in-het-mbo

Integrale aanpak sociale veiligheid

De basis voor een veilige schoolcultuur

WEBSITE EN ONLINE TOOL **po vo****Digitaal Veiligheidsplan**

Een instrument waarmee scholen hun veiligheidsbeleid in kaart kunnen brengen en organiseren. Het is ontworpen om 1) de visie, waarden en afspraken over sociale veiligheid vast te leggen, 2) richting te geven aan het handelen van alle betrokkenen, 3) verantwoording af te leggen. Het plan is bedoeld als groeidocument.

WEBSITE

www.digitaalveiligheidsplan.nl
SPEL **po vo mbo****Gedragen Gedrag**

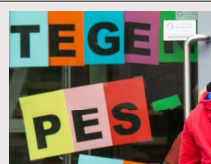
Dit spel is ontworpen om gewenst en ongewenst gedrag bespreekbaar te maken en tot gezamenlijke afspraken en regels te komen. Voor onderwijsteams, leerlingen en ouders, kleine en grote groepen. Het spel bevat kaartjes met herkenbare schoolsituaties, die besproken worden als niet iedereen het erover eens is dat dit al dan niet acceptabel gedrag is.

BESTELLEN + SPELUITLEG (VIDEO)

po-versie
www.schoolveiligheid.nl/product/gedragen-gedrag-po
vo/mbo versie
www.schoolveiligheid.nl/product/spel-gedragen-gedrag-vo-mbo
RICHTLIJN **po vo mbo****Model gedragscode schoolmedewerkers**

Schoolbesturen dienen zelf een gedragscode vast te stellen waarin wordt aangegeven welk gewenst en professioneel gedrag van medewerkers verwacht wordt. Een gedragscode draagt bij aan een veilig leer- en werkklimaat op school. School & Veiligheid schreef een richtlijn waarmee een goede gedragscode kan worden opgesteld.

WEBPAGINA

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/model-gedragscode-schoolmedewerkers
RICHTLIJN **po vo****Anti-pestprotocol**

Veel scholen hebben een anti-pestprotocol waarin staat hoe de school pesten voorkomt en pestgedrag signaleert en aanpakt. Dit protocol is niet verplicht, maar de wet verplicht wel dat elke school een anti-pestbeleid heeft. School & Veiligheid schreef een richtlijn waarmee een goed anti-pestprotocol gemaakt kan worden.

WEBPAGINA

www.schoolveiligheid.nl/kennisbank/het-anti-pestprotocol-op-school
THEMAWEBSITE **po vo mbo****Gendi.nl**

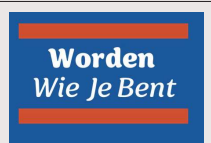
School & Veiligheid heeft de themawebsite Gendi.nl om leraren te voorzien van tips, (les)materialen, inspiratie en kennis over het geven van ruimte aan sekse-, gender- en seksuele diversiteit in de klas, op school en in het team. De website sluit aan op diverse kwalificatie- en kerndoelen en onderwijswetten.

WEBSITE

www.gendi.nl
WEBSITE EN ORGANISATIE **po vo mbo****Expertisepunt Burgerschap**

Het Expertisepunt Burgerschap streeft naar versterking van het burgerschapsonderwijs, waarbij de school een veilige oefenplaats is. Via onder meer bijeenkomsten, een website en een helpdesk wordt praktijk, beleid en onderzoek samengebracht. Het Expertisepunt is een samenwerking tussen School & Veiligheid, Kennispunt MBO Burgerschap, SLO en ProDemos.

WEBSITE

www.expertisepuntburgerschap.nl
WEBSITE EN ALLIANTIE **po vo mbo****Worden Wie Je Bent (WWJB)**

Hoe kunnen leerlingen dezelfde ruimte krijgen om hun interesses te ontdekken in een sociaal veilig schoolklimaat. Via workshops, gastlessen, spellen, expertmeetings en meer werken School & Veiligheid, VHTO, Emancipator en Movisie aan het bevorderen van gelijke kansen.

WEBSITE

www.wordenwiejebentopschool.nl
THEMAPAGINA **po vo mbo****'Sociale veiligheid op school'**

De themapagina 'Sociale veiligheid op school' vertelt het basisverhaal over de noodzaak van een sociaal veilig leerklimaat, en de kansen en mogelijkheden die hierdoor ontstaan om onder meer seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

THEMAPAGINA

www.schoolveiligheid.nl/thema/sociale-veiligheid-op-school/#wat-is-sociale-veiligheid
